

הידושו של מקרא

פרשת פנחס

בסוף לומר שמעיד עליהם שהם בני אבותיהם, ולכך גם בראובן ושמעון עצמם נכתב כן, א"כ למה בשאר השבטים לא הוצרכו לכך, ונכתבו רק בשמם ולא בה"א בתחילה ויו"ד בסוף.

ואין לומר שבשאר השבטים לא שייך טעם זה לומר דהם בני אבותיהם, דא"כ למה בבני שאר השבטים כן נכתב לכל משפחה ה"א בתחילה ויו"ד בסוף, וכי רק לאביהם אין צורך בה.

עוד צריך ביאור כאן גבי בני פלוא אליאב ובניו דתן ואבירם למאי נכתבו כאן גבי המניין שנמנו, ואם רצו להביאם כאן במניין מאיזה טעם, למה הביאום רק אחר שכבר נכתב מניינם של בני ראובן, היה לכתוב להזכירם ורק אח"כ לומר מניין של כל בני ראובן.

ואם לא רצו להביאם בתוך המניין של בני ראובן למאי הוזכרו כאן כלל.

ואולי יש לומר דמה דנשתנה הלשון של פקדיהם משבט לשבט, זהו משום דכל אחד לפי עניינו, דברוב השבטים היה המספר לפקדיהם, כמו שהיו במניין הקודם או קצת יותר, דממילא שייך בהם לשון זה לומר דזהו פקדיהם הראוי, אבל גבי שמעון דמתו משבטו ל"ו אלפים ממניין הקודם למניין זה, דשם היו חמשים ותשע אלף, ואילו כאן נמנו רק כ"ב אלף, דממילא אי

אלה משפחת הראובני ויהיו פקדיהם שלשה וארבעים אלף ושבע מאות ושלושים: ובני פלוא אליאב: ובני אליאב נמואל ודתן ואבירם הוא דתן ואבירם וכו' (כו, ז – ט). צריך ביאור בפסוקים אלו בכמה עניינים, בתחילה צריך ביאור מהו דשינה הכתוב משבט לשבט, כאן אומר הכתוב אלה משפחות הראובני ויהיו פקדיהם וכו', ואילו בשאר השבטים כתיב לפקדיהם ולא כתיב ויהיו פקדיהם, ואילו גבי שמעון לא נכתב כלל לשון פקדיהם.

עוד צריך ביאור למה גבי ראובן ושמעון כתיב הראובני והשמעוני, ואילו גבי גד כתיב משפחות בני גד, ולא כתיב משפחת הגדי, ואילו גבי יהודה ויששכר כתיב משפחת יהודה משפחות יששכר, ולא כתיב אפי' 'בני' יהודה או 'בני' יששכר, וודאי לא כתיב היהודתי או היששכרי.

ובאמת לגבי יהודה עצמו לא קשה, וכדיבאר ברש"י גבי ימנה דלא היה בזה צורך, כיון דכבר איכא יו"ד בתחילתו וה"א בסופו, וכך ביהודה איכא יו"ד בתחילתו וה"א בסופו, אבל על שאר השבטים קשה למה נשתנה בהם דלא כתיב הכי, וכן שינה הכתוב עוד שינויים בין שבט לשבט, ולמה לא נכתב בכולם בשוה.

ואם תאמר דנאמר בהם הראובני והשמעוני כפי שביאר ברש"י הק' על משפחת החנכי, דנתן בהם ה"א בתחילה ויו"ד

חידושו

פנחס

של מקרא

אפשר לומר בו לפקדיהם, דאין זה כלל לפקדיהם דאין זה מנין הראוי בו או בדומה למה שהיה קודם.

ומשא"כ בשאר השבטים לא היה צורך בכך ורק בבניהם שהיו האומות מבזין אותן וכדביאר ברש"י הנ"ל לכך ניתן בהם ה"א בתחילה וי"ד בסוף.

וכן לגבי ראובן לא נאמר בו לפקדיהם אלא ויהיו פקדיהם מחמת שגם בכניו היה מגיפה שמתו ממנו, והיינו דתן ואבירם ועדת קרה, דממילא כיון שלא מתו משבטו הרבה כמו בשמעון לכך עדיין שייך בו לשון פקדיהם, דאין זה רחוק ממניינם הראוי, אבל כיון דכן מתו חלקם לכך נכתב לשון עבר ויהיו פקדיהם, והיינו שמניין זה ראוי לפי כמה שהיה בעבר קודם שנתרכו וכמניין הקודם אבל במניין זה היה ראוי להם להיות יותר, רק שמתו גם מהם קצת.

רק דצריך ביאור למה בזבולן גם מצינו דכתיב בו משפחת הזבולני מה שלא נכתב בשאר השבטים.

ולפי זה גם יש לתרץ למה נכתבו דתן ואבירם רק אחר שנמנו שבטם, כיון שלא רצו כלל להזכירם במניין, ורק אחר שנכתב ויהיו פקדיהם, וכדי שנבין שינוי הלשון, לכך אמרה תורה ובני פלוא אליאב וכו' ודתן ואבירם, ובזה נבין למה גם בהם לא היה זה מניין הראוי למניין זה של עכשיו.

ואולי יש לומר דהיות זבולן הוא העמל לפרנסתו ויהיו חוששים אלו העמלים לפרנסתם שאינם מיוחסים וחשובים כשאר השבטים, ואינם כיששכר היושב באהלו של תורה, לכך נתן גם בו הכתוב ה"א בתחילה וי"ד בסוף לומר דגם הוא מיוחס וכן אבותיו הוא, ואם עמל כדי מחייתו וקובע עתים לתורה דאינו יורד בערכו משאר השבטים.

ולפי זה גם ניהא למה דווקא בראובן ושמעון נכתב ה"א בתחילה וי"ד בסוף, מה שלא נכתב בכל השבטים עצמם, כיון שבהם היו מתים מבניהם, והיה חשש לומר דבשביל חטא של אבותיהם מתו וכדומה, לכך הדגיש בהם הכתוב כמו שהדגיש בכני כל השבטים ה"א בתחילה וי"ד בסוף, לומר דמעיד עליהם שהם בני אבותיהם ולייחס חשיבותם.

רק דעדיין צריך ביאור למה בחלק מן השבטים נכתב 'בני' כמו בכני גד ובשאר השבטים לא נכתב כן.

יוצא לאור ע"י הר"ר זלמן חיים הומינר הי"ו, מחבר גליון 'דפירשנו' על הדף היומי, קרית קרעטשניף רחובות.

להנצחות ולרשימת תפוצה וכן לכל ענייני הגיליון ניתן לפנות למס' פאלפון 0533132203 או למייל sh0533132203@gmail.com